

juntament.

○ No crec de cap manera que mai es produeixi la velada amenaça que m'augura Sophas, que m'esbudellim com un conill els veïns de Lloret, perquè fa vint-i-sis anys que hi estiujejo i l'estimo i per això em dol tot el mal que hi ha estat fet i que és irreparable.

○ Referent a allò que quan un mal costum sobreviu un segle o més, es converteix en tradició, li diré que un error greu sempre és un error greu que cal esmenar passin els anys que passin. Finalment, i a la recíproca jo també li donaré uns consells al Sr. Sophas: que s'apunti a un dels nombrosos cursos que ara hi ha per tal que perfeccioni el seu català, i que es tranquil·litzi perquè no crec que mai ningú no s'atrevirà a negar que el senyal distintiu de Lloret és el lloret perquè el lloret, a més d'ésser capaç de dir "noli me tangere" estic segur que també pot dir: "nos autem omnes!" Oi que ens entenem senyor Sophas?

● **ARMAND DE FLUVIA**
Medalla de bronze del Mil·lenari de Lloret

NOTA: No es suficiente invocar el derecho de réplica, es necesario que esta ajuste también a la Ley. Publicamos íntegras las opiniones del señor Fluvia porque Lloret Gaceta no precisa disposiciones oficiales para opinar de temas que atañen a Lloret.

RELACIO D'ACTIVITATS DEL CERCLE ARTISTIC LLORETENC

● Benvolguts Lloretencs i amics tots de la nostra Vila:

El Cercle Artistic Lloretenc i la família Millán, vos comuniquen des de aquesta revista la propera obertura, d'una exposició homenatge al pintor i amic Josep Millán, que si a Déu plau tindrà lloc al estatge social del carrer dels Martirs el proper dia 18 de Novembre , Festivitat de Sant Romà, a les 6 de la tarda.

Vos informarem mes ampliament en el proper numero de Lloret Gaceta.

Esperem la vostra assistència.

FOTOGRAFIA LABORATORI

Dilluns, dimecres i divendres de 7,30 a 9 de la tarda. A partir del 2 de Novembre. (Import mensualitats per socis : 2.000 pts.; per no socis: 2.500 pts.)

TALLER D'ART

Dimecres i divendres de 3 a 5 de la tarda . A partir del 2 de Novembre. (Import mensualitats per soci: 1.500 Pts.; per no soci: 2.000 pts.)

DIBUIX I PINTURA AL OLI

De dilluns a divendres ,1 hora diària. Horaris per nens i adults. (Import mensualitats per socis: 2.000 pts.; per no soci: 2.000 pts.)

INFORMACIO E INSCRIPCIONS

María Asumpcio Comar
Telefono: 36 64 79

RUYRA I ROIG I RAVENTOS

DOS NOMS, DUES COMMEMORACIONS

II

● Josep Roig i Raventós, va néixer a Sitges l'any 1883. Dedicat professionalment a la medecina per a infants fou el pediatra, per antonomàsia, de generacions senceres, especialment en temps passats. Recordo concretament haver vist a casa, en una petita biblioteca col·locada en una repisa, al capdamunt de l'escala de pujar a dalt, entre novel·les de Blasco Ibañez, alguna de Pedro Mata i altres que no me'n queda la imatge —són els primers records de petit— un llibre "Nocions de Puericultura" on hi havia instruccions per a la criança de la mainada. Crec que era, efectivament, del Dr. Roig i Raventós.

Deixant a part, però, aquesta seva especialització professional, hem de destacar la seva vertant d'escriptor i, encara, la d'home vinculat al mar i a la nostra costa. Coneixia bé, com veurem, aquests paratges i moltes obres seves han estat gestades en aquests indrets. "L'ermità Maurici", per exemple, està escrita a Blanes, a la Casa de la Creu, on sojornava la família, els estius de 1921 i 1922. Una altra narració que l'acompanya en l'edició de la Selecta (Barna 1952) , titulada "L'encís de la mar" està datada a Tossa, l'any 1920.

"Tot és la meravellòsa Costa Brava —escrivia— que comença a Blanes, que, com diu mon germà Emerencià, n'és el pòrtic. Si tu, lector, llegint-me, sents la pruija de visitar-la, jo estaré mol cofoi d'haver-te sembrat el desig de conèixer un bocí encisador de la nostra gloriosa Catalunya, convençut que, amarat de bellesa, adoraràs amb més fervor el Creador."

Emerencià Roig i Raventós, de qui parla el seu germà en aquest paràgraf anterior, fou un gran estudiós i especialista en temes mariners. Obres seves són "La Marina Catalana del Vuit-cents" i "La Pesca a Catalunya". La primera, publicada per Editorial Barcino, porta molta informació útil per a entendre la història marinera de Lloret i dels altres pobles de la costa. L'Emerencià era, endemés, un col·leccionista de miniatures navals i un recopilador de reculls lexicogràfics mariners. Quan morí, heretà la col·lecció de miniatures el seu germà Josep, l'escriptor de qui estàvem parlant, el qual la deixà a Sitges el mes de febrer de 1935, constituint amb ella el Museu Marítim d'aquella vila, que fou la primera de Catalunya que en tingué.

Ja veiem, doncs, que la tendència dels Roig i Raventós anà més pel cantó de les costes barcelonines a l'hora de vincular-s'hi d'una manera definitiva. Sitges nomenà fill predilecte a Josep Roig i Raventós l'any 1934, reconeixent-li la seva col·laboració en la Biblioteca Santiago Rusiñol, en el Cau Ferrat mateix, en el Museu Romàntic, en l'embelliment de l'Església Parroquial, en els treballs d'algunes revistes locals i en la creació d'una fundació anomenada Dot de l'Infant Sitgetà, (Destinat al recent nascut més humil).

Malgrat tot, la Costa Brava, com hem

dit i demostrat abans, merescué l'atenció dels Roig i Raventós d'una manera important. Al quinzenari "Aires Lloretencs", Emerencià hi publicà un interessant article sobre l'allargament de la Bella Dolores. Josep Roig i Raventós hi dedicà la inspiració novel·lística i les descripcions de festes i paisatges. Tornem, a referir-nos, és clar, a la novel·la "L'ermità Maurici". Podríem dir que Josep Roig i Raventós té una trilogia artística integrada per una novel·la de ciutat, "Flama Vivent", una de muntanya, "Montnegre"; i una de mar, "L'ermità Maurici", una trama hàbil porta al lector a conèixer les alegries i les tragèdies de la vila marinera i l'interès amb què hom segueix el fil de la narració no decau en cap moment. També Roig i Raventós subratlla la parla pròpia de la gent de mar intercalant diàlegs plens de vivacitat i color. Però per als Lloretencs, una de les pàgines més formoses és la que dedica a la descripció de la Festa de Santa Cristina, i, en particular, de la processó.

"Atiada per l'alegria tritlleig de les campanes, —escriu—, avança pels carrers la processó en la bella matinada. Quin cel tan blau, quin aire tan reviscolador ! Els ulls s'omplen de vida i els cors d'alegria en arribar a la platja i en veure el mar que sembla que allargui els braços com un infantó que coneix i estima. Tot seguit cadascú puja al llagut de la seva confraria i mar enllà davant dels ulls enyoradissos dels que resten a la platja de Lloret avança tot un poble en oració. Avui és Santa Cristina!

Els llaguts pintats de nou amb llurs proes i popes ornamentades tenen un posat de nau antiga. A cada una hi va un músic de l'orquestra i cada llagut és una confraria on s'han acoblat els devots de cada sant; un diria que cada embarcació és un altar d'aquells que hi ha a l'església que, amb sos obrers, pendons i banderes, navega mar endins, cercant fidels per dur-los cap a Déu!

Quan són a les envistes de la Mare de Déu de Gràcia, que tot just s'albira entre la calitja, de cada embarcació s'alça una bosquíria de remes que resten degotant damunt les mans dels mariners, com si ploessin d'emoció. Allí, al mig del mar, tots alhora entonen una salve a tota veu, junyits per un miticisme entenedidor. Quina solemnitat, quina devoció tan excelsa ! Cap mur de temple , ni cap muntanya, no fa tornaveu a la pregària! Mar, cel, terra llunya, i una salve que neix com un perfum de les onades.

I altre cop torna a avançar la processó més bella, la processó per mar. No se sent cap trepig, ni es veu pluja de ginesta. Les gotes de cera que cauen a l'aigua es converteixen en petits navilis que giravolten amb els remolins que fan els remes, que es mouen compassats, majestuosos, tots alhora, com una mena d'armats de mar. No es veu la gentada encuriosida, ni els balcons i finestres amb cobrellits i flors. La natura és l'única que s'ho mira joiosa i resplendent; les roques s'entendreixen, les ones no s'alcen per por de fer trontoll, els peixos no s'allunyen adelerats com sempre, i mentre la música es perd a l'infinit i el perfum de l'encens es confon amb la flaire del mar, les oracions, en ample espai, pugen sobiranes fins al mateix cel!"

Podríem anar seguint la narració. Vindria, amb una gran riquesa de detalls i estil, la descripció de la regata dels llaguts, "S'amorra, amorro", la pujada de la processó cap a l'ermita, el neguit de la gent al voltant del santuari, etc. etc. Pensem, però, que amb aquest tast n'hi ha de sobres.

En tot cas i per acabar de perfilar la figura literària de l'autor, val a dir que les seves obres també han merescut la traducció a diversos idiomes i que, alhora, Roig i Raventós fou un col·laborador important de destacades publicacions, tals com "Catalunya", "La Veu de Catalunya" i el mateix "Recull" blanenc. La panoràmica general de l'obra pot quedar completada si deixem constància d'altres títols, a més dels que ja hem subratllat anteriorment, entre els que mereixen esmentar-se "Vaga" (1907), drama amb el qual pot dir-se que va iniciar la seva vocació literària, els volums de contes "Argelaga florida" (1919), "Infantívols" (1920) i "Animes atuídes" (1921); les novel·les i narracions "Sang Nua" (1928), "Nuvolades" (1928), "Esbarzer" (1930), "Celístia" (1932), "Muralls de Silenci" (1937) i, després de la guerra civil, "Teclera" (1957) i "El quil·lat foraster" (1961).

Els crítics han definit la seva línia creadora dins d'una filiació clarament naturalista, però, en contrast amb moltes obres de les que destacaren en el seu moment seguint aquesta tendència, hem de dir que el naturalisme de Roig i Raventós fou moralista i benpensant.

El nostre autor va morir a Barcelona l'any 1966 quan tenia, doncs, l'avançada edat de vuitanta-tres anys. Fins aquí, per tant, aquests apunts biogràfics i aquests paràgrafs que hem escollit d'obres seves, als quals hem volgut treure una mica la pols. Ens sembla que reproduint aquests textos a la vegada que els hem donat novament actualitat, hem homanatjat els autors respectius. Hem acostat Joaquim Ruyra i Josep Roig i Raventós a les actuals generacions, en l'avinentsa de l'aniversari dels dos grans prosistes i, justament, en uns moments en què recordem, igualment, el bateig de la Costa Brava; una costa que els ajudaren a fer famosa amb la seva ploma, com Joan Llaverias una altra persona que cal no oblidar —li féu amb els seus pinzells. Llaverias ja fou homanatjat l'any passat a Lloret, després que l'Ajuntament adquirís 157 dibuixos que seran una exposició permanent i un record fidel en el moment en què estiguin definitivament instal·lats a la Casa Garriga o en un altre lloc adient, d'acord amb la seva categoria. Ara, doncs, es tracta de recordar els prosistes, grans artis-

tes també, que ens llegaren unes obres tan delicioses i tan pròximes als nostres ambients i paisatges. I si us vaga, agafeu les

novel·les esmentades, rellegiu-les i sadollevos d'aire de mar i d'història marinera nostrada.—Joan DOMENECH MONER

A PROPOSITO DE LAURO

● Parece una cuestión bizantina tratar de averiguar el origen remoto de la Villa. ¿No tenemos un escudo en el cual figura y nos representa un laurel? ¿Es cierto que el territorio local era un lugar paradisíaco, prácticamente ocupado por árboles de la honorable familia de "laurus nobilis", como aseguran los poetas? Estas cuestiones y otras de notable importancia quieren ser tratadas en este modesto trabajo en torno a la búsqueda de la identidad de nuestro pueblo. No es otra la intención.

Bien sabido es que según los datos históricos que tenemos a mano, nuestra Villa se llamaba de distintas maneras. Los nombres figuran en la escritura de donación del alodio de Tossa, más tarde en las actas de consagración de las iglesias de Lloret y posteriormente en el Viaje literario por las iglesias de España del P. Villanueva. En estos documentos el nombre de nuestra Villa figura como Loreda, Loreto, Lauredo Loret y Lauretum. Evidentemente tal diversidad de nombres no contribuyen a aclarar en absoluto el origen del nombre del Lloret actual, ni se afirma en ninguno de los escritos citados que tales nombres procedan de un lugar poblado de laureles.

Sin embargo remontándonos en el tiempo, el Periplo de Avieno (1) cuando se describe la costa actualmente catalana, nos dice que en este territorio habitaban Indiketes ocupando dicha costa desde los Pirineos hasta Tarragona y más al interior los ausetanos, lartolaietes, ceretas, ausocretas, etc.

En los textos griegos y romanos se suceden los nombres indígenas de pueblos ciudades y hasta simples torres defensivas. Numerosas monedas ostentan en idioma ibérico los nombres de territorios y ciudades que emiten moneda, y un bronce romano muestra el nombre completo y el origen de distinguidos y valerosos indígenas hispanos.

(1).—Ora MARITIMA; Periplo Massaliota del siglo VI a. de J.C.

Bien explícito y claro queda que cada pueblo, ciudad o territorio poseía un nombre específico y la suposición de que nuestro Lloret no tenía su correspondiente nombre prerromano o ibérico en tiempos remotos, no puede ser sostenida por ningún argumento razonable y por tanto resultarían gratuita e inverosímil.

Este pudiera ser el razonamiento que sugiere la nueva lectura del la monografía "La lauro monetar y el hallazgo de Cánoves" (2) y con el fin de centrar un tanto la cuestión, a continuación se copian algunos párrafos de dicho trabajo que se refieren a Lloret de Mar. Así vemos que en la página 146 dice textualmente:

"Otra población que ha sido señalada como posible ubicación de LAURO es Lloret de Mar, en la Costa Brava. Tal opinión sería viable si Lloret de Mar hubiera contado en la antigüedad con una masa urbana o rural lo suficientemente densa y capaz de promover un tráfico mercantil cuyo volumen justificara la puesta en circulación de moneda propia".

En sus cercanías existieron dos poblados ibéricos, uno de ellos muy modesto, habiéndose localizado tres estaciones romanas más o menos próximas al actual casco urbano. Si a esta limitación demográfica se le añade la imposibilidad física de una economía de ámbito comarcal, por las escasísimas tierras de labor que deja el relieve extremadamente montañoso de su "hinterland", —Recuérdese el sinuoso trazado de las carreteras que conducen a Blanes, Vidreres o Tossa— comprenderemos lo aventurado que resulta atribuir a aquella población la acuñación de las monedas de LAURO".

"Quedan todavía dos factores negativos para aquella pretendida ubicación. Uno de ellos es que el nombre de Lloret — que en la documentación medieval viene escrito Loreda, Lauredo y Loret— equivale al latín "lauretum", significando en catalán "Lloredar" (cast. Lauredal, lugar plantado de laureles).

Hasta aquí hemos copiado lo que en el citado trabajo se argumenta en contra

(2).—José Estrada y Leandro Villaronga: "La lauro monetar y el hallazgo de Cánoves".—Monografías XXVIII.—Barcelona 1967.—Instituto de Prehistoria y Arqueología, Diputación de Barcelona.